

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**A bírósági végrehajtás jogorvoslati rendszere,
különös tekintettel a polgári perrendtartásban szereplő peres jogorvoslatokra**

Szerző:

Dr. Polyák Emese

bírósági titkár

Nyíregyháza, 2020. január 15.

I. Bevezetés

A jog érvényesítését általában az önkéntes jogkövetés jellemzi, végső soron azonban ezt állami kényszerrel kell elérni. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban Vht.) 5. §-a szerint a bírósági végrehajtás során állami kényszerrel is el kell érni, hogy a pénzfizetésre illetőleg az egyéb magatartásra kötelezett teljesítse kötelezettségét. Ez azt jelenti, hogy az adós önkéntes teljesítése hiányában a jog érvényesülését a jogalkotó állami erő alkalmazásával teszi lehetővé, mely állami kényszert a bírósági végrehajtó eljárása testesíti meg.

A végrehajtási eljárás fontos része az igazságszolgáltatási folyamatnak, mivel ha nem adott a végrehajtás, akkor értelmetlen a perlekedés. Frank Ignác szavai is hűen tükrözik a végrehajtás lényegét: *„Hiába volna törvényszéket tartani, ha az ítélet végrehajtása nem következne.”*¹

A végrehajtási eljárás léte logikus jogalkotási lépés, egyben alkotmányos követelmény is. A végrehajtás szinte mindig tulajdonjogot érint, így a tulajdon védelmével, a tulajdonjog legkisebb mértékű korlátozása is alkotmányos követelményként merül fel. Az adós vagyonának kíméletére szolgál a kényszer arányos és fokozatos alkalmazása.

Mivel a végrehajtás az adós szemszögéből nézve jelentős jogkorlátozást, a végrehajtást kérő szemszögéből pedig jelentős költségelőlegezést és előtte évekig tartó perlekedést jelent, rendkívül fontos ezen eljárás során a siker érdekében hatékony érdemi jogorvoslatokat biztosítani a feleknek.

A jogorvoslat a jog- és érdeksérelem elhárítására irányuló alkotmányos intézmény, amelyet Magyarország Alaptörvényének (2011. április 25.) XXVIII. cikk (7) bekezdése az alábbiak szerint határoz meg: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”*

¹ Frank Ignác: A közigazság törvénye Magyarhonban. Második Rész I.darab. Buda, 1986., 277.o.

Így a jogorvoslat valamely sérelmes vagy sérelmesnek vélt határozat megtámadása a fél vagy az erre jogosult más személy részéről azzal a céllal, hogy az arra feljogosított szerv azt bírálja felül és a jogsérelmet orvosolja. Jogsérelem pedig akkor következik be, ha a határozatot hozó szerv a vonatkozó anyagi vagy eljárási jogot megsértette vagy helytelenül alkalmazta.

A tanulmányban ismertetem a végrehajtási eljárás során felmerülő jogorvoslatok csoportosításának szempontjait, illetve az egyes jogorvoslatokat, elsősorban a végrehajtás elrendelésével, valamint foganatosításával összefüggésben, valamint kitérek a végrehajtási perekre, mint végrehajtási jogsérelem orvoslásának peres eszközeire, érintve a régi és az Új Pp. közötti szabályozás különbségeit.

II. A végrehajtási eljárás jogorvoslatainak csoportosítása

A bírósági végrehajtás polgári nemperes eljárás, ezért a Vht-ben szabályozott kifogást, fellebbezést, felülvizsgálati kérelmet nem perorvoslatnak, hanem jogorvoslatnak nevezzük. A perorvoslatok csak a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) XL. fejezetében található végrehajtási perek tekintetében merülnek fel.

A jogorvoslat egy sérelmes vagy sérelmesnek vélt határozat megtámadását jelenti a fél vagy az erre jogosult más személy részéről azzal a céllal, hogy az arra feljogosított hatóság a határozatot bírálja felül és ezzel a jogsérelmet orvosolja.

A bírósági végrehajtás tekintetében a jogalkotó többféle jogorvoslatot biztosított, melyeket többféle szempont alapján is megkülönböztethetünk, csoportosíthatunk. Ilyen csoportosítási szempontok lehetnek:

- *rendes - rendkívüli;*
- *fellebbviteli - nem fellebbviteli;*
- *halasztó hatályú - nem halasztó hatályú;* (a bíróság határozata elleni jogorvoslatnak halasztó hatálya van, kivéve, ha a törvény eltérően rendelkezik, vagy a jogorvoslat a rendőrség közreműködésének elrendelésével függ össze, továbbá a végrehajtó és a

rendőrség intézkedése elleni jogorvoslatnak sincs halasztó hatálya. Míg a Pp. általános jelleggel rögzíti a fellebbezés halasztó hatályát, addig a Vht. csak a határozatok elleni jogorvoslatokra szűkíti le a halasztó hatályt, azonban nemcsak a fellebbezésre vonatkozik, hanem a szabályozás rendszerét és logikáját tekintve minden jogorvoslatra. Ezen főszabály alól kivételt teremt a Vht. több helyen is, nincs halasztó hatálya a letiltó végzés elleni fellebbezésnek a letiltott összeg levonására és kifizetésére nézve, a bíróság felfüggesztést elrendelő határozata elleni jogorvoslatnak a felfüggesztésre nézve, a biztosítási intézkedést elrendelő végzés elleni fellebbezésnek, illetve a fent már említett végrehajtói, rendőri intézkedések ellen, illetve rendőrség közreműködésének elrendelésével összefüggésben.)

- *peres - nemperes*; (a nemperes jogorvoslatok azok, melyeket a Vht. nevesít, elintézésük nemperes eljárásban történik. Ezzel szemben a Pp. által nevesített végrehajtási perek más logikát követnek.)

- a szerint, hogy a felek közül *ki élhet vele*; (Csak a végrehajtást kérő élhet a foglalás tőrésére iránti per, illetve a követelés behajtása iránti per megindításának lehetőségével. Csak az adós élhet a végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránti per megindításának lehetőségével, míg bármely fél élhet a végrehajtási lap visszavonása, illetve végrehajtási záradék törlése iránti kérelemmel, a végrehajtási kifogás lehetőségével, fellebbezéssel, illetve felülvizsgálati kérelemmel. A jogszabályok nem fél jogállású eljárásjogi alanyokat is felruháznak jogorvoslati joggal, így a lefoglalt dolog nem adós tulajdonosát, az ún. igénylőt az igényperindítás lehetősége, a zálogjogosultat pedig a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás engedélyezése iránti per megindításának lehetősége illeti meg.)

- a szerint, hogy a *bíróság, a közjegyző határozata vagy a végrehajtó intézkedése ellen irányul*); (A végrehajtó intézkedése ellen kifogás emelhető, a közjegyző végrehajtást elrendelő határozata ellen a törvényszékhez lehet fellebbezni, míg a bíróság határozatai ellen minden más jogorvoslat igénybe vehető.)

- a szerint, hogy a végrehajtási eljárás *mely szakaszában* lehet igénybe venni. A Vht. a végrehajtás elrendelése körében és a végrehajtás foganatosítása körében igénybe vehető jogorvoslatokat különbözteti meg. Emellett egyéb jogorvoslatokat is szabályoz, úgy, mint a rendőrségi törvény, az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény és egyéb szervek eljárásairól szóló törvények szerinti jogorvoslatok a végrehajtás foganatosítása során, valamint az ügyészi jogorvoslatok. A Pp. a különleges eljárások között szabályozza a végrehajtási pereket, amelyek szintén a végrehajtással szembeni jogorvoslatnak tekinthetőek. A végrehajtási törvény emellett maga is rendelkezik a Pp.-nek a határozatok kijavítására, kiegészítésére, a fellebbezésre előírt szabályainak alkalmazásáról.

A végrehajtási eljárásban nyitva álló jogorvoslatokat a Vht. a Negyedik Részben összefoglalva szabályozza.

1. A végrehajtás elrendelésével kapcsolatos jogorvoslatok

Eltérő eljárási szabályok vonatkoznak a végrehajtás elrendelése és a végrehajtás foganatosítása során igénybe vehető jogorvoslatokra, az eltérőség alapja az eljárás két szakaszának koncepcionális különbsége. A *végrehajtás elrendelése* során alapvető követelmény, hogy a végrehajtási lap kiállításáig, illetve végrehajtási záradék kiadásáig az adós ne tudjon a végrehajtás elrendelésének szándékáról, különösen azért, mert a végrehajtást kérő rendelkezési joga körébe tartozik, hogy az adós mely vagyontárgyait jelöli meg kielégítési alapként. Így legalább az eljárás első szakaszában fel lehet lépni az adós fedezetelvonó magatartása ellen. A végrehajtás elrendelése után mindenképpen fedezetelvonónak minősül a kielégítés alapjául szolgáló vagyontárgyban beálló tulajdonosváltás, és beáll a rosszhiszeműség vélelme.²

² 1959. évi IV.tv. (Ptk) 203.§ , 2013. évi V.tv. (Új Ptk.) 6:120.§

1.1 A végrehajtási lap visszavonása/ a végrehajtási záradék törlése (Vht. 211-212.§)

Ha a bíróság a végrehajtási lapot a törvény megsértésével állította ki, a végrehajtási lapot vissza kell vonni. Ha a bíróság az okiratot a törvény megsértésével látta el végrehajtási záradékkal, a végrehajtási záradékot törölni kell. A végrehajtást elrendelő bíróság a végrehajtási lap visszavonását, illetőleg a végrehajtási záradék törlését bármelyik fél kérelmére, a végrehajtó jelentése alapján vagy saját kezdeményezéséből végzéssel bármikor elrendelheti. A végzést kézbesíteni kell a feleknek, akik a végzés ellen fellebbezhetnek (Vht.212. §). A Vht. 211.§ (3) bekezdése külön nevesíti azokat az eseteket, amikor az adós kérelmére, szintén a végrehajtási lap visszavonására vagy a záradék törlésére kerül sor:

- a) a 805/2004/EK rendelet 21. cikke alapján a *végrehajtás visszautasításának*,
- b) az 1896/2006/EK rendelet 22. cikkének (1) bekezdése vagy a 861/2007/EK rendelet 22. cikkének (1) bekezdése alapján a *végrehajtás elutasításának* vagy
- c) a 4/2009/EK tanácsi rendelet 21. cikke (2) bekezdésének alapján a *végrehajtás megtagadásának* feltételei fennállnak.

Akkor van helye a visszavonásnak, illetve a törlésnek, ha a végrehajtás elrendelésének nem lett volna helye, mivel a végrehajtás valamely általános vagy különös feltétele hiányzik.

Ezen jogorvoslatra nézve a Vht. nem tartalmaz határidőt, tehát az eljárás során bármikor igénybe vehető. Maga a végrehajtható okiratot kiállító bíróság intézheti el.

Ha a bíróság visszavonja a végrehajtási lapot, vagy törli a záradékot, ez a végrehajtási eljárás megszűnését eredményezi.

1.2. Fellebbezés a végrehajtás elrendelésével kapcsolatban (Vht. 213.§)

Ha a bíróság a végrehajtást végzéssel rendelte el (ilyen pl. a közvetlen bírósági letiltás, átutalási végzés, biztosítási intézkedés elrendelése), vagy a végrehajtható okiratnak a kérelemtől eltérő kiállítása esetén az eltérésről végzést hozott, a felek e végzés ellen fellebbezhetnek. A végzés elleni fellebbezésnek a végrehajtás foganatosítására nincs halasztó hatálya, azonban - ha e

törvény másképpen nem rendelkezik - a lefoglalt dolgok értékesítése iránt nem lehet intézkedni, és a végrehajtás során befolyt összeget nem lehet a jogosult részére kifizetni. A végrehajtható okirat kiállítását megtagadó végzés ellen értelemszerűen csak a végrehajtást kérő fellebbezhet. Ha a végrehajtás közvetlen bírósági felhíváson (Vht. 28. §) alapul, a felek azt a határozatot fellebbezhetik meg, amely a közvetlen bírósági felhívást tartalmazza.

1.3. Felülvizsgálat a végrehajtás elrendelésével kapcsolatban (Vht. 214.§)

Felülvizsgálati kérelemnek van helye a másodfokon jogerőre emelkedett olyan végzés ellen, amellyel a bíróság *külföldi* határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről döntött.

A felülvizsgálati kérelem benyújtására és elbírálására a Pp. felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezései megfelelően irányadók.

A felülvizsgálati kérelmet a végrehajtást elrendelő bíróságnál kell benyújtani.

A felülvizsgálat lehetősége csak a nemzetközi kötelezettségek teljesítése céljából biztosított. A felülvizsgálati kérelem beiktatására azért volt szükség, mivel mind a nemzetközi magánjog, mind a Közösségi jog megkövetelte a külföldi határozat végrehajtásának elrendelésével kapcsolatban a kétfokú jogorvoslat meglétét. Mivel az egyfokú fellebbezés ezt az igényt nem teljesítette, ezért a 2000. évi CXXXVI. törvény, 2001. szeptember 1-jei hatállyal beemelte e körben a felülvizsgálat lehetőségét a Vht.-be. ³

Kiemelést érdemel, hogy nincs helye felülvizsgálatnak a másodfokú bíróság jogerős végzése ellen, amellyel megtagadja annak kimondását, hogy a külföldi határozat Magyarországon nem ismerhető el. (BH 383/2007) ⁴

³ Gyekiczky Tamás (szerk): A bírósági végrehajtás magyarázata, Complex, Budapest, 2009.,455.o.

⁴ Kiss Nikolett, Osztovits András, Pomeisl András, Villám Krisztián: A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII.törvény nagykommentárja, OPTEN Informatikai Kft. 2015. 829.o.

2. A végrehajtás foganatosításával kapcsolatos jogorvoslatok

A jogorvoslat fogalmát tágan értelmezve ide tartozik a végrehajtás megszüntetése, korlátozása iránti per, valamint tulajdonjogra hivatkozással indított igényper, melynek szabályait a Pp. tartalmazza.

Mint ahogy korábban említettem, eltérő eljárási szabályok vonatkoznak a végrehajtás elrendelése és a végrehajtás foganatosítása során igénybe vehető jogorvoslatokra, az eltérőség alapja az eljárás két szakaszának koncepcionális különbsége.

A *végrehajtás foganatosítása* során a konkrét vagyontárgy vonatkozásában realizálódik a végrehajtási kényszer, itt még nagyobb jelentőséget kapnak a végrehajtási cselekmények foganatosítása során az adóst védő garanciális szabályok. Fontos vagyoni érdekek (illetve a jogállamiságból fakadó alkotmányos érdekek) fűződnek a végrehajtás sikeres lebonyolításához és a követelés kielégítéséhez. Az eljárás ezen szakában fogalmilag szükségszerű a végrehajtó aktivitása, ezért mulasztása ellen is kifogás emelhető, illetve itt jut szerephez a fokozatosság és arányosság követelménye is.⁵

2.1. A kifogás (Vht.217.§)

A végrehajtási kifogás a bírósági végrehajtási eljárás során eljáró végrehajtó törvénysértő intézkedése, illetve az intézkedés elmulasztása elleni illetékköteles rendes jogorvoslat. Ennek olyan jogszabálysértésnek kell lennie, amelynek a végrehajtási eljárás lefolytatására érdemi kihatása volt.

A kifogás intézményének jogpolitikai célja, hogy a végrehajtók, mint az állami kényszer megtestesítőinek a tevékenysége feletti ellenőrzést megteremtse. Ugyanakkor ez az ellenőrzés nem egy általános, a végrehajtók tevékenységének egészére kiterjedő felügyeleti jogkör

⁵ Németh Zoltán György: A jogorvoslathoz való jog érvényesülése a végrehajtási eljárásban http://debrecenijogimuhely.hu/archivum/1_2011/jogorvoslathoz_valo_jog/ 2020.01.11.

jelent, hanem a bíróság hatásköre e körben csak az adott, kifogással érintett végrehajtói intézkedés vagy mulasztás vizsgálatára terjed ki. Ezen túlmenően a bíróság ellenőrzési jogköre nem korlátlan, hanem csak a kérelem keretei között érvényesülhet. Ezzel kapcsolatban több bírósági döntés is született, így például az EBH2008/1785.I. vagy az LB-H-PJ-2008-32.

A végrehajtás fogatosítása során a kifogás a legfontosabb, és egyben érdemi jogorvoslat, viszonylag széles alanyi kör élhet vele, és szinte minden végrehajtói intézkedés ellen beterjeszthető, sőt bizonyos esetekben csak a kifogás lehetősége biztosított. Így például a díjjegyzékkel szembeni egyetlen jogorvoslat a végrehajtási kifogás, egy későbbi perben a díjjegyzék felülvizsgálatára már nincs mód⁶.

A Vht. a kifogás előterjesztésének szubjektív határidejét 15 napban, míg objektív határidejét - mely elmulasztása esetén igazolási kérelem sem terjeszthető elő - 3 hónapban határozza meg. A 2012. január hó 1. napjától hatályos illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 43. § (8) bekezdése a végrehajtási kifogás illetéke 15.000.- forint. Ha a kifogás alapos, a bíróság a kifogásnak helyt adó döntésben hivatalból rendelkezik a kifogás illetékének a kifogást előterjesztő részére történő visszatérítéséről.

2.2. Fellebbezés (Vht. 218.§)

A bírósági végrehajtási eljárás a végrehajtói okirat vagy más erre alkalmas hatósági határozat alapján megindul. A bírósági végrehajtó a további végrehajtási lépéseket, cselekményeket hivatalból - külön kérelem nélkül - teljesíti egészen addig, amíg a végrehajtási eljárás célját el nem éri: a végrehajtást kérő hozzá nem jut követelése kielégítéséhez. Az utólagos bírói beavatkozás az eljárás menetébe akkor válik szükségessé, ha a bíróságnak döntést kell hoznia a végrehajtási eljárással kapcsolatos bizonyos kérdésekben, és szükséges, hogy határozatával kijelölje a folyamatban lévő végrehajtás további irányát. A bíróság rendszerint a végrehajtó bejelentése, a felek, esetleg más személyek kérelme alapján jut olyan helyzetbe, hogy a végrehajtás során végzés formájában döntsön.⁷

⁶ FIT-H-PJ-2007-336

⁷ Király Lilla: Bírósági végrehajtás Magyarországon és az Európai Unióban, Pécs, 2015. 87.o

A bíróságnak a végrehajtás foganatosítása során hozott végzése ellen fellebbezésnek van helye.

A fellebbezés határideje a határozat közlésétől számított 15 nap.

A fellebbezésre jogosultak körét háttér joganyagként a Pp. szabályai határozzák meg. A Pp. alapján fellebbezéssel élhet a fél, valamint az, akire a határozat rendelkezést tartalmaz, a rendelkezés rá vonatkozó része ellen.

A Vht. 218.§ (2) bekezdés rendelkezik azonban egy speciális esetről, a végrehajtó is rendelkezik fellebbezési joggal azon végzések ellen, amelyekben a bíróság helyt adott a kifogásnak és a végrehajtó intézkedését megsemmisítette, vagy a végrehajtó által előterjesztett díjjegyzéket vagy a végrehajtási költségek tekintetében a felosztási tervet módosította, illetve a 217/B § (1) bek. szerinti jogkövetkezményt (eljárási szabálysértés esetén pénzösszeg megfizetésére kötelezte a végrehajtót) alkalmazta.

Fontos kiemelni, hogy csakis ezekben az esetekben rendelkezik a végrehajtó fellebbezési joggal, tehát ha a bíróság csak a végrehajtói intézkedés törvénysértő voltát állapítja meg, a törvény alapján ez nem ad alapot fellebbezésre a végrehajtó részéről.

2.3. Felülvizsgálat (Vht. 219.§ - hatályon kívül helyezve)

A 2011. évi CLXXX. törvény 79. § m) pontja a Vht. 219.§-t hatályon kívül helyezte.

E § korábban megengedte a felülvizsgálati kérelem benyújtását a végrehajtás foganatosításával kapcsolatban is, azonban csak szűk körben, a másodfokon jogerőre emelkedett olyan végzés ellen, amellyel a bíróság az ingatlanárverés megsemmisítéséről döntött. Azonban ilyen tárgyú végzés ellen 2012. március 15. óta nincsen lehetőség felülvizsgálati kérelem benyújtására.

2.4. A rendőrségi törvény, az ingatlan nyilvántartásról szóló törvény, és egyéb szervek eljárásairól szóló törvények szerinti jogorvoslatok a végrehajtás foganatosítása során (Vht. 220.§)

A végrehajtó a végrehajtás foganatosítása során számos szerv, például a rendőrség, vagy az ingatlanügyi hatóság közreműködését is kérheti. Ezen szervek eljárása során okozott jogsérelmek orvoslására a Vht. kiegészítésként lehetőséget biztosít az adott szervek eljárási jogszabálya szerinti jogorvoslatok igénybevételére is.

A végrehajtó a *rendőrség* közreműködését kérheti az adós és más személyek személyazonosságának megállapításában, a végrehajtást akadályozó személyek ellenszegülésének megszüntetésében. Ez okból a rendőri intézkedés is lehet sérelmes az intézkedéssel érintett személy számára, így akinek a rendőri kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Független Rendészeti Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el. Egyebekben, akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

Az *ingatlanügyi hatóság* eljárása is szóba kerül a végrehajtás foganatosítása során, mivel az ingatlan lefoglalása akként történik, hogy a végrehajtó megkeresi az ingatlanügyi hatóságot, hogy a végrehajtási jogot jegyezze be az ingatlan nyilvántartásba. Az ingatlan nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 55-65.§ többféle jogorvoslatot is lehetővé tesz az ingatlanügyi hatóság eljárásával kapcsolatban. A törvény jogorvoslatként nevesíti azt a lehetőséget, mely szerint az az érdekelt, akinek az ingatlanügyi hatóság határozatát valamilyen okból nem kézbesítették, legkésőbb a bejegyzéstől számított egy éven belül kérheti a határozat kézbesítését. Az ingatlanügyi hatóság a határozatot saját hatáskörében eljárva hivatalból vagy kérelemre kijavíthatja, kiegészítheti, visszavonhatja. Ha azonban erre nincs lehetőség, és a jogorvoslati kérelmet új eljárásra irányuló beadványnak sem lehet tekinteni, a jogorvoslati kérelem tényét az érkezésétől számított nyolc nap alatt a tulajdoni lapra fel kell jegyezni, és a fellebbezést az ügyre vonatkozó iratokkal, az érintett ingatlan tulajdoni lapjának másolatával, illetve iratjegyzékkel együtt kell a másodfokú ingatlanügyi hatósághoz felterjeszteni.

Biztosított továbbá az ingatlanügyi hatóság határozata ellen közigazgatási per indításának lehetősége a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény alapján. A keresetlevél

benyújtására nyitva álló határidő a határozat közlésétől számított harminc nap és akkor vehető igénybe, ha a fél a jogszabály által biztosított közigazgatási jogorvoslatot kimerítette.

Az ingatlanügyi eljárásban lehetőség van „peres jogorvoslatokat” is igénybe venni, az akinek nyilvántartott jogát a bejegyzés sérti (illetve az ügyész) keresettel kérheti érvénytelenségre hivatkozva a bejegyzés törlését és az eredeti állapot helyreállítását, az az érdekelt aki bizonyítja hogy a bejegyzett jog elévült, megszűnt, illetőleg a nyilvántartott tény megváltozott, kérheti a bejegyzés törlését, illetve aki a téves bejegyzés folytán sérelmet szenvedett, a bejegyzés kiigazítását.

E sajátos jogorvoslatok nem váltják ki és nem helyettesítik a Vht. jogorvoslati intézményeit, viszont a Vht. jogorvoslati lehetőségeit sem lehet igénybe venni helyettük. Ezért például a végrehajtó intézkedése ellen benyújtott kifogás nem pótolja az ingatlanügyi hatóságnál előterjeszhető fellebbezést, vagy más jogorvoslat igénybevételét.⁸

3. Egyéb jogorvoslatok a végrehajtás során

3.1 Ügyészi jogorvoslatok (Vht. 223.§.)

A Vht. a törvényesség érdekében az ügyészt is felhatalmazza a végrehajtási eljárásban való részvételre. Az ügyész fellépésére a mögöttesen alkalmazandó Pp. rendelkezéseit szem előtt tartva akkor kerülhet sor, ha a fél nem képes eljárási jogainak gyakorlására. Az ügyész jogai annyiban különböznek a felekétől, hogy nem köthet egyezséget, nem ismerhet el jogot, és nem mondhat le jogról (például a követelés fedezetét egyértelműen biztosító vagyontárgy értékesítésének mellőzését nem kérheti, vagy a végrehajtás felfüggesztését, megszüntetését sem kérheti anélkül, hogy a követelés kielégítést nyert volna).

Az Alkotmánybíróság a jogállamiság követelményéből adódóan az ügyész keresetindítási jogát azon esetekre korlátozta, amikor a fél arra bármely okból nem képes. Az ügyész szerepe és eljárásjogi helyzete ugyanis nem korlátozhatja a felek rendelkezési jogát, nem lehet az

⁸ Gyekiczky Tamás (szerk): A bírósági végrehajtás magyarázata, Complex, Budapest, 2009. 462.o

államhatalom magánjogi viszonyokba való öncélú beavatkozásának eszköze. ⁹

Az ügyész mindazokkal a jogorvoslatokkal élhet, amelyeket e törvény szerint a fél, illetőleg más érdekelt terjeszthet elő. Az ügyész számára azok a határidők állnak rendelkezésre, amelyek a felek részére nyitva állnak, azzal, hogy végrehajtási kifogást az ügyész a végrehajtó intézkedésétől számított 3 hónapon belül bármikor előterjeszthet. A bíróság intézkedése és határozata ellen csak akkor élhet jogorvoslattal az ügyész, ha a bíróság az általa előterjesztett végrehajtási kifogásról döntött.

3.2 A polgári perrendtartás szerinti jogorvoslatok (Vht. 224.§)

A végrehajtható okiratok és a végrehajtás során hozott bírósági határozatok kijavítására és kiegészítésére, a fellebbezés és más jogorvoslatok előterjesztésének határidejére, a határidők elmulasztása miatt benyújtható igazolásra, valamint általában a jogorvoslatokkal összefüggő egyéb eljárási kérdésekre a Pp. rendelkezései az irányadóak. A *végrehajtó* kérelemre vagy hivatalból saját hatáskörben kijavíthatja és kiegészítheti az általa készített jegyzőkönyvet, erről a feleket a jegyzőkönyv kézbesítésével értesíti. A Pp. 352. §-ára hivatkozással (névcseré, hibás névírás, szám- vagy számítási hiba, más hasonló elírás) a *bíróság* a határozatot *kijavíthatja* kérelemre vagy hivatalból.

A kijavítás iránti kérelem előterjesztésére és a határozathozatalra a törvény határidőt nem ír elő. A kijavítás tárgyában hozott határozat ellen külön fellebbezésnek akkor van helye, ha a bíróság az önálló fellebbezéssel támadható határozat rendelkező részét javítja ki, vagy a határozat rendelkező részének kijavítása iránt előterjesztett kérelmet utasítja el.

A kijavítás iránt előterjesztett kérelemnek a határozat elleni fellebbezés előterjesztésére, illetve a határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs.

A *bírósági* határozat *kiegészítését* annak közlésétől számított 15 napon belül kérhetik a felek, ha a bíróság a kérelemről vagy annak valamely része felől, továbbá - habár annak helye lett volna - a perköltség viseléséről vagy az ítélet előzetes végrehajthatósága felől nem határozott.

⁹ Az alkotmánybíróság 1/1994 (I.7.) számú határozata

(Pp.355.§). Ha a bíróság a határozatában olyan kérdésről nem rendelkezett, amelyről a rendelkezés jogszabály értelmében hivatalból kötelező (például az eljárással felmerült költségek összege és viselése), úgy a kiegészítést a bíróság bármikor hivatalból is elvégezheti.

3.3 A közjegyző által elrendelt végrehajtás jogorvoslatainak speciális szabályai (Vht. 224/A §)

A fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény 2010. június 1-től lehetővé teszi, hogy a közjegyző a fizetési meghagyás végrehajtását elrendelje. A közjegyző is jogosult végrehajtási lapot kibocsátani, okiratot végrehajtási záradékkal ellátni, illetve letiltó és átutalási végzés útján a jogerőre emelkedett fizetési meghagyás végrehajtását elrendelni.

Amennyiben a közjegyző rendeli el a végrehajtást, ez azonos hatályú a bíróság általi elrendeléssel. A közjegyző határozata elleni fellebbezést a közjegyző székhelye szerint illetékes törvényszék bírálja el.

Természetesen a végrehajtási lap visszavonása, vagy a végrehajtási záradék törlése iránti kérelem is előterjeszhető a közjegyző előtt.

III. Végrehajtási perek, mint a végrehajtás során keletkezett jogsérelmek orvoslásának eszköze

A végrehajtási eljárás állami kényszerrel, és jogmegvonással, illetve korlátozással jellemezhető sajátosságai miatt rendkívül fontos alkotmányos követelmény a hatékony jogorvoslatok biztosítása. Ennek teljesítésére a Vht. nemperes jogorvoslati eszközei mellett más jogszabályok jogorvoslati eszközei is rendelkezésre állnak meghatározott jogsérelmek orvoslására. Mindamellet, hogy a Vht. néhány jogorvoslat tekintetében bekapcsolódik a Pp. szabályrendszerébe, a Pp. XL. fejezete a végrehajtási eljárás során felmerült érdekellentétek peres eljárás során történő rendezését is biztosítja.

A végrehajtási eljárás és a polgári peres eljárás szorosan összekapcsolódik, olyannyira, hogy a végrehajtási perek szabályait a hatályos Vht. megalkotásáig a régi végrehajtási kódex (a bírósági

végrehajtásról szóló 1979. évi 18. törvényerejű rendelet) tartalmazta, a Pp. csak a szabályanyag egy részét tartalmazta egyes eljárási cselekményekhez kapcsolódóan. Mára a Pp. szempontjából érvényesül az egységesség koncepciója oly módon, hogy a végrehajtási perek a Pp. (már az 1952-es Pp. is) különös részében különleges perként kerültek szabályozásra. A végrehajtási perek a bírósági végrehajtás során keletkezett jogsérelmek orvoslását szolgálják. Vannak esetek, amelyekben nemcsak a végrehajtással összefüggő eljárásjogi, hanem anyagi jogi kérdést érdemi perben dönti el a bíróság. Ezek az ügyek a végrehajtási eljárásához kapcsolódnak, azonban nem képezik annak részét, minthogy jellegüknél fogva a végrehajtástól elkülönülnek.¹⁰

A végrehajtási perekben a vita tárgya olyan akár anyagi, akár eljárásjogi kérdés, melynek eldöntéséhez a nemperes eljárás nem biztosít megfelelő kereteket. A peres eljárás sajátosságaiból adódóan itt széles körben biztosított a felek részére a személyes meghallgatás, és az ellentmondás lehetősége.

A végrehajtási perek nem minősülnek vagyoni jogi pernek, ezért a járásbíró hatáskörébe tartoznak, a pertárgy értéke nincs kihatással a hatáskör kérdésére.

A végrehajtási perek a következők:

1. A végrehajtás megszüntetési és korlátozási per
2. Az igényper
3. A foglalás túrése iránti per
4. A követelés behajtása iránti per
5. A végrehajtási eljárásba való bekapcsolódás engedélyezése iránti per

¹⁰ Wopera Zsuzsa : Polgári perjog különös rész KJK-KERSZÖV Budapest 2005. 247. oldal

1. A végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti per (Pp. 528-537.§.)

A pert akkor lehet megindítani, ha a végrehajtás megszüntetésére vagy korlátozására a perben közölni kívánt okból a bírósági végrehajtásról szóló törvény szerint a bírósági végrehajtási eljárás keretében nincs lehetőség.

Az adós elsősorban a végrehajtási eljárás során kérheti a végrehajtást foganatosító bíróságtól a végrehajtás korlátozását, illetve megszüntetését, a kérelem megalapozottsága esetén a bíróság végzéssel határoz a korlátozás vagy megszüntetés tárgyában.

A Vht. 55. § (1) bek. rögzíti a végrehajtás korlátozásának, illetőleg megszüntetésének kötelező eseteit, egyrészt, ha ezt kívánta a végrehajtást kérő, és a megszüntetés, illetőleg korlátozás másnak a jogát nem sérti, (a végrehajtást kérő rendelkezési joga így érvényesül), másrészt, ha külön törvény így rendelkezik. A külön törvényi rendelkezések közül az első a csődtörvény (1991. évi XL. tv.) azon rendelkezése, mely szerint az adós ellen a felszámolás kezdetekor folyamatban lévő a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos végrehajtási eljárásokat a végrehajtást foganatosító bíróságnak haladéktalanul meg kell szüntetni, és a lefoglalt vagyontárgyakat, illetve pénzeszközöket a felszámolónak át kell adni.

A Vht. 56.§ alapján sor kerülhet a korlátozásra, illetve a megszüntetésére a végrehajtást elrendelő bíróság által, ha közokirat alapján megállapítja, hogy a végrehajtandó határozatot jogerős határozat megváltoztatta, vagy hatályon kívül helyezte (pl. perújítás során) vagy jogerős bírósági határozat alapján megállapította, hogy a végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt végrehajtani kívánt követelés vagy az annak alapjául szolgáló jogviszony egészben vagy részben érvényesen nem jött létre.

A Vht. 41. § szerint a végrehajtás korlátozásra vagy megszüntetésre abban az esetben is sor kerülhet a végrehajtás költségeinek megfizetése után, ha az adós okirattal valószínűsítette, hogy a végrehajtandó követelés alaptalan, azt már teljesítették, vagy egyébként megszűnt, vagy arra hivatkozik, hogy a követelés, illetve a végrehajtási jog elévült, és ezt a végrehajtást kérő is elismeri.

A fenti estekhez képest szubszidiáris jogvédelmi eszköz a perindítás lehetősége, ugyanis végrehajtás korlátozása, illetve megszüntetése iránti keresetnek csakis abban az esetben van helye, ha az alapul fekvő végrehajtási eljárásban nemperes úton erre nincs lehetőség. A perelőfeltétel tehát a végrehajtás során a megszüntethetőség, illetve korlátozhatóság feltételeinek hiánya.

A végrehajtás korlátozása, illetve megszüntetése iránti pernek két fajtája ismert a végrehajtás elrendelésétől függően. A *végrehajtási lappal* vagy azzal egy tekintet alá eső okirattal elrendelt végrehajtás vonatkozásában ún. *szűkebb körű*, a végrehajtási *záradékkal* vagy azzal egy tekintet alá eső okirattal elrendelt végrehajtás vonatkozásában ún. *tágabb körű* végrehajtás korlátozása, illetve megszüntetése iránti perről beszélhetünk.

Szűkebb körű, végrehajtás korlátozása, illetve megszüntetése iránti pert akkor lehet indítani, ha a perben közölni kívánt tény

- akkor történt, amikor már nem volt lehetőség annak közlésére a végrehajtható okirat alapjául szolgáló határozat meghozatalát megelőző eljárásban, vagy
- a végrehajtható okirat kiállításának alapjául szolgáló egyezség megkötése után következett be.

Ez esetben a perindítás alapjául a következő tényezők szolgálhatnak; teljesítés, teljesítés lehetetlenülése, beszámítás, elévülés, a feleknek a végrehajtandó határozatban foglaltaktól eltérő megállapodása.¹¹

Tágabb körű, végrehajtás korlátozása, illetve megszüntetése iránti pert akkor lehet megindítani, ha

- a végrehajtani kívánt követelés, illetve a végrehajtási jog elévült
- a követelés vagy annak egy része megszűnt,
- a végrehajtást kérő a teljesítésre halasztást adott, és az időtartama nem járt le,

¹¹ Pestovics Ilona (szerk.): A végrehajtás folytán indult bírósági peres és nemperes eljárások gyakorlatáról, OITH Személyzeti és Oktatási Főosztály, Budapest, 2000., 109. o.

- az adós a követeléssel szemben beszámítható követelést kíván érvényesíteni.

A szűkebb körű perben fontos tényező, hogy a végrehajtandó követelésről korábban már érdemben döntöttek, így szűkebb körű lesz a bizonyítás és a vita terjedelme is. Ezzel szemben tágabb körű perben a jogvita tárgya is tágabb körű, ugyanis végrehajtási záradékolás esetében a követelést érdemben, véglegesen még nem bírálták el. E módon minden lehetséges vitás kérdést felvethet az adós, akár a követelés jogalapját is vitathatja.

A perindítás lehetőségével *csak* a végrehajtást sérelmesnek tartó *adós élhet*.

A perre kizárólagosan a végrehajtást elrendelő járásbíróság, ha pedig a végrehajtást nem járásbíróság rendelte el, az adós lakóhelye szerinti járásbíróság illetékes.

A bíróság határozhat akként, hogy a végrehajtást a per során felfüggeszti. A végzés meghozatala napjától a végrehajtás megakad, újabb végrehajtási cselekményeket szűk körtől eltekintve nem lehet végezni. Természetesen a bíróság akként is rendelkezhet, hogy felfüggeszti a végrehajtást, de egyes végrehajtási cselekményeket kivesz a felfüggesztés hatálya alól.

A Pp. a per gyors lefolytatása érdekében speciális szabályokat tartalmaz az egyes eljárásjogi intézmények vonatkozásában.

A Pp. az 1952-es Pp.-hez képest többletfeltételeket támaszt a keresetlevéllel szemben. A felperesnek a végrehajtható okiratra, a foganatosító végrehajtóra, valamint az előzetes eljárásra vonatkozó legfontosabb adatokat is közölnie kell, illetve a rendelkezésére álló okiratokat a keresetlevélhez mellékelnie kell. Fontos változás, hogy az adósnak a végrehajtás korlátozása iránt előterjesztett keresetlevelében konkrétan meg kell jelölnie, hogy a végrehajtandó követelés mely részére kéri a végrehajtás korlátozását. A Pp. a korábbi szabályozásnak megfelelően továbbra is soron kívüliséget ír elő a végrehajtás megszüntetési, korlátozási perekre. Ennek érdekében a keresetlevéllel szemben fent részletezett pluszkövetelményeken túl lerövidíti a perfelvételhez kapcsolódó határidőket és kizárja a további írásbeli perfelvétel elrendelésének a lehetőségét, és a tárgyalási időközt egy hónapra csökkenti. Az eljárás gyorsabb befejezését szolgálja az is, hogy a jogalkotó a felülvizsgálati

kérelem előterjesztésének lehetőségét - az 1952-es Pp.271.§ (3) bekezdés b) pontjához képest tágabb körben - valamennyi végrehajtási perben kizárta, amennyiben a másodfokú határozat az elsőfokú bíróság döntését helyben hagyta. Az eljárás szünetelésére a felek közös kérelme, illetve az érdemi tárgyalás elmulasztása miatt nem kerülhet sor, egyéb esetben a szünetelés időtartama egy hónap. Az eljárás gyorsítását szolgálja a bíróság azon kötelezettsége, mely szerint a keresetlevél közlésével együtt kell az eljáró végrehajtót a költségekről megnyilatkoztatni, továbbá a bíróságnak csak akkor kell a végrehajtási költségek viseléséről döntenie, ha a végrehajtó a bíróság felhívásának eleget tett.

A bíróság határozata ellen a végrehajtási költségek tekintetében a végrehajtó is rendelkezik önálló fellebbezési joggal.

Az alábbi esetekben sem végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti pernek van helye, hanem: ¹²

a) Ha a végrehajtást kérő kéri a végrehajtás megszüntetését, illetve korlátozását, ez a kérelem nem minősül a végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti keresetlevélnek, mert ebben az esetben a Vht. 55. §-a értelmében a kérelemről a végrehajtást fogantató bíróságnak kell döntenie a végrehajtási eljárás keretében.

b) Amennyiben jogerős határozat hatályon kívül helyezte vagy megváltoztatta a végrehajtandó határozatot, szintén nem végrehajtás megszüntetési vagy korlátozási pernek van helye, hanem a Vht. 56. § (1) bekezdése értelmében a végrehajtási eljárás keretében a végrehajtást elrendelő bíróság végzéssel szünteti meg vagy korlátozza a végrehajtást.

c) Amennyiben az adós a végrehajtandó határozat alapján már egészben vagy részben teljesített a végrehajtást kérőnek és a végrehajtandó határozatot jogerős határozat hatályon kívül helyezte vagy megváltoztatta, az adós visszvégrehajtás iránti kérelmet nyújthat be a végrehajtást elrendelő bírósághoz a Vht. 56. § (4) bekezdése alapján.

¹² Király Lilla: Bírósági végrehajtás Magyarországon és az Európai Unióban, Pécs, 2015. 91.o

d) Amennyiben az adós a jogerős marasztaló határozatban foglalt követelést olyan okból vitatja, amely ok a határozat meghozatalát megelőzően következett be, a Pp.-ben meghatározott feltételek megléte esetén perújítási eljárást kell kezdeményeznie, nem pedig végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti pert kell indítania.

e) Ha a végrehajtandó határozat a jövőre előre esedékesen időszakos szolgáltatás megfizetésére kötelezte az adóst és a határozat meghozatala óta a körülményeiben lényeges változás következett be, ugyancsak nem a végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránt kell pert indítania, ha a szolgáltatás összegének leszállítását vagy a fizetési kötelezettség megszüntetését kéri, hanem a Pp. 361. § értelmében a szolgáltatás összegének leszállítása vagy a fizetési kötelezettség megszüntetése iránt kell pert indítania (például tartásdíj, járadék, bérleti díj, használati díj stb.).

f) Amennyiben a bíróság a végrehajtási lapot a törvény megsértésével állította ki, a Vht. 211. § (1) bekezdése értelmében a végrehajtási lap visszavonásának van helye. Ha a bíróság az okiratot a törvény megsértésével látta el végrehajtási záradékkal, a Vht. 211. § (2) bekezdése értelmében a végrehajtási záradékot törölni kell. Amennyiben a közvetlen bírósági letiltás vagy felhívás a törvénysértő, e határozattal szemben fellebbezésnek van helye. Mindezekből az következik, hogy ezekben az esetekben az adós, ha a bíróság intézkedését sérelmesnek tartja, a fent említett jogorvoslatot kell igénybe vennie, s nem végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránt kell pert indítania.

g) Amennyiben a bíróság a végrehajtási kérelem előterjesztését megelőző hat hónapnál régebbi tartásdíj részletekre is elrendelte a végrehajtást és az adós ezt sérelmezi, a végrehajtási eljárásban is jogorvoslattal élhet, például fellebbezést terjeszthet elő a közvetlen bírósági letiltó végzés ellen, vagy kérheti a végrehajtási lap visszavonását, de módja van arra is, hogy emiatt végrehajtás megszüntetése, avagy korlátozása iránti pert indítson.

h) Ha a végrehajtást kérő, illetőleg az adós személyében változás áll be és ez a végrehajtható okirat kiállítása után derül ki, a végrehajtást foganatosító bíróság a jogutódlás kérdésében

végzéssel határoz, ebből a célból tehát végrehajtás megszüntetése iránti pernek nincs helye (Vht. 39. § (1) bek.).

i) A végrehajtónak a végrehajtási eljárás szabályait és a végrehajtási kifogást előterjesztő jogát vagy jogos érdekét lényegesen sértő intézkedése, illetőleg intézkedésének elmulasztása ellen a Vht. 217-217/B. § szerinti végrehajtási kifogást kell előterjeszteni a végrehajtást foganatosító bíróságnál.

j) Amennyiben a végrehajtó az adós tartozása fejében olyan vagyontárgyat foglalt le, amely másnak a tulajdonában áll, vagy harmadik személynek a vagyontárgyon más olyan joga van, amely akadály a vagyontárgy végrehajtás során történő értékesítésének, ez okból az adós nem indíthat végrehajtás megszüntetési vagy korlátozása iránti pert, hanem ilyen esetben a harmadik személynek kell igénypert indítania aziránt, hogy a bíróság a vagyontárgyat oldja fel a foglalás hatálya alól.

k) Nincs helye végrehajtás megszüntetési és korlátozási per indításának akkor sem, ha külön törvény alapján kell a végrehajtást megszüntetni, illetve korlátozni. Ilyen esetben ugyanis a Vht. 55. § b) pontja szerint a végrehajtást foganatosító bíróság köteles a végrehajtást végzéssel megszüntetni vagy korlátozni.

l) Amennyiben az adóssal szemben közigazgatási eljárásban folyik végrehajtás és az adós ezt sérelmesnek tartja, a Pp. XL. fejezete szerinti végrehajtás megszüntetése, korlátozása iránti per indításának nincs helye. Az adós ilyen esetben a közigazgatási eljárás általános szabályai szerinti eljárás keretében élhet jogorvoslattal.

m) Ha a birtokvitában a jegyző által hozott határozat alapján közigazgatási végrehajtásnak van helye, abban az esetben végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti per nem indítható. Ha azonban bírósági végrehajtásra került sor, végrehajtás megszüntetési, illetve korlátozási pernek helye van.

1.1.A régi és az új Pp. szabályozása közötti különbség

A végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránti per hatályos szabályait, 2018. január 1-je óta a 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 528-537.§-ai tartalmazzák, továbbra is a különleges eljárások között. A jogalkotó egységes szabályozásra törekedett, ezért az 1952-es Pp. általános szabályai között elhelyezett, de a végrehajtási perekre vonatkozó speciális szabályokat a végrehajtási perekre vonatkozó XI. fejezetbe helyezte át (pl.: pertárgyérték, perújítás). A Pp. mellőzte az 1952-es Pp.106.§ (3) bekezdését, és a végrehajtási igényperben is engedélyezi az igazolási kérelem előterjesztését, tekintettel arra, hogy „a szabály célja a per minél előbb történő befejezése volt, azonban a hatásához képest aránytalanul korlátozta az igénylő fél jogait.”¹³ A végrehajtás során előterjeszhető kézbesítési kifogás, azonban továbbra is az általános szabályok között szerepel (Pp.141.§).

A végrehajtási perek különleges eljárások közé sorolásának oka egyrészt az a tény, hogy egy korábban indult nemperes eljáráshoz kapcsolódnak, másrészt az a társadalmi, és jogalkotói elvárás, hogy ezek az eljárások soron kívül, lehetőleg minél előbb befejeződjenek. A gyakorlati tapasztalatok alapján a szabályozás ez utóbbi elvárásnak nem mindig kedvez, tekintettel arra, hogy az életviszonyok sokszínűsége, és a jogkereső közönség fantáziája miatt rengeteg érvet és indokot szokás az ilyen típusú perben előterjeszteni, különösen akkor, ha a végrehajtási eljárás záradékolással indult. A Pp. mellőzte az 1952-es Pp. 370/A.§ (1) és (4) bekezdése¹⁴ szerint a tárgyalás kitűzésére és halasztására vonatkozó rendelkezéseket, tekintettel arra, hogy a 15, illetve 8 napos határidők tartása a gyakorlatban a legritkább esetben sikerült. Az eljárás gyorsítása helyett az eljárás elhúzódásához vezetett, tekintettel arra, hogy a rövid határidők miatt gyakran az idézés szabályszerűségét sem lehetett ellenőrizni, ezért a tárgyalást többször el kellett halasztani. Emellett a tárgyalást csak bizonyítás lefolytatása miatt lehetett elhalasztani, ami vagy további iratok beszerzésére, esetleges tanúk meghallgatására, vagy

¹³ A Pp. 538.§-hoz fűzött miniszteri indokolás

¹⁴ 1952-es Pp. 370/A.§ (1) bekezdés: A bíróság a végrehajtás megszüntetési és korlátozási perben soron kívül jár el, a tárgyalást legkésőbb a keresetlevél benyújtásától számított 15. napra tűzi ki. A perben szünetelésnek nincs helye. (4) bekezdés: A tárgyalást - legfeljebb 8 napra - csak akkor lehet elhalasztani, ha ez a felek által felajánlott bizonyítás lefolytatása érdekében szükséges

szakértői bizonyításra irányulhatott, amit 8 nap alatt semmiképpen sem lehetett eredményesen foganatosítani.

A Pp. az 1952-es Pp.-vel egyezően különbséget tesz a végrehajtási lappal (Vht. 15. és 16.§), illetve a végrehajtási záradékkal indult végrehajtási eljárások között. A végrehajtási lappal indult végrehajtási eljárások tekintetében a perindítás feltételeit az 1952-es Pp. 368.§ a) és b) pontjai és a Pp. 528.§ (1) bekezdés a) és b) pontjai azonos tartalommal szabályozza.

A végrehajtási záradékkal indult bírósági végrehajtások tekintetében van jelentősebb különbség a korábbi és a hatályos szabályok között. A jogalkotó mellőzte a perindítási okok közül az 1952-es Pp. 369.§ a) pontjában - a végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre - foglaltakat. A törvény indokolása szerint a változtatást „a jogalkalmazásban jelentkező, és sok esetben megoldhatatlan problémák indokolták.”¹⁵ Ez arra vezethető vissza, hogy az adósok minden lehetséges pertípust kezdeményeztek a végrehajtást kérők ellen, ezért gyakran előfordult, hogy azonos felek között, a köztük létrejött szerződés tekintetében egy érvénytelenségi és egy végrehajtás megszüntetési per is folyamatban volt általában ugyanazon tényekre, indokokra alapítottn.

A párhuzamosan folyamatban lévő eljárások tekintetében, a „bíróságok szélsőségesen eltérően ítélték meg a perfüggség, a tárgyalás felfüggesztése, az egyesítés, vagy éppen a res iudicata kérdéskörét, ami jelentős jogbizonytalansághoz vezetett.”¹⁶ Az 1952-es Pp. 369.§ a) pontja a Vht. 1994. szeptember 1-jei hatályba lépése óta változatlan tartalommal volt hatályban. Ennek ellenére a párhuzamosságból eredő rendszerszintű problémák közel húsz évig rejtve maradtak, és csak a nagy tömegben indított devizahiteles ügyekkel összefüggésben váltak ismertté. Feltehetőleg a korábbi időszakban az adósok nem indítottak a végrehajtási per mellett érvénytelenségi pert is. Tovább bonyolította a helyzetet az, ha a felek személyében időközben változás történt, emiatt eltérő felek között volt folyamatban az érvénytelenségi per, illetve a végrehajtás megszüntetése iránti per. A Kúria e körben világossá tette, hogy „ha az adós ügy

¹⁵ A Pp. 528.§-ához fűzött miniszteri indokolás

¹⁶ A Pp. 538.§-hoz fűzött miniszteri indokolás

dönt, hogy mindkét típusú pert megindítja: a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti per alperesei a szerződést megkötő felek, azonban a végrehajtás megszüntetése iránti per alperesei az „aktuális” végrehajtást kérik.”¹⁷

Az eltérő gyakorlatok problémáját a Kúria is észlelte, ezért 2014.március 26. napján a témával foglalkozó joggyakorlat-elemző csoportot állított fel, ami a vizsgálat eredményeképpen 2014. november 7-én fogadta el a végső állásfoglalását.¹⁸ A közzétett megállapításokból kitűnik, hogy a párhuzamos eljárások a bírói kar ellenérzését is kiváltották, hiszen a joggyakorlat-elemző csoporthoz érkezett eljárásjogi kérdések nagy része (az eljárások egyesítésére, az érvénytelenségi kereset perfüggőség, illetve ítélt dolog miatti idézés kibocsátása nélküli elutasítására, a végrehajtási per felfüggesztésére, stb.) a párhuzamosan folyó eljárások közül valamelyiknek a „megakasztását” célzó eszközök alkalmazhatóságára vonatkozott. A joggyakorlat-elemző csoport is ezt a megoldást preferálta azzal, hogy kimondta, hogy amennyiben azonos érvénytelenségi okra hivatkozik a felperes mindkét perben a végrehajtás megszüntetése, korlátozása iránti per felfüggesztésének van helye.

A fentiek mellett a követelés létre nem jöttének vizsgálata során a járásbírósnak sok esetben a törvényszék, vagy a munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozó anyagi jogi kérdésben is döntenie kellett, ami a soron kívüli elbírálás, illetve a jogbiztonság követelményeivel sem állt teljesen összhangban. A fent már említett deviza hitelekkel kapcsolatban indított végrehajtás megszüntetési perekben az 1952-es Pp. hatálya alatt rendszeresen előfordult, hogy a járásbíróknak a hatáskörükbe tartozó érvénytelenségi perekben felhozott indokok mellett, a törvényszék hatáskörébe tartozó tisztességtelen szerződési feltételekre való hivatkozást is vizsgálniuk. Ez azt is eredményezte, hogy a soron kívüli perben szélesebb körű, bonyolultabb bizonyítást kellett lefolytatni, ezért az ilyen eljárások sok esetben tovább tartottak, mint a hasonló indokokra alapított - nem soron kívüli - járásbírósi, vagy törvényszéki hatáskörbe

¹⁷ BH.2015.102.

¹⁸ Összefoglaló vélemény a „párhuzamosan” megindított szerződés érvénytelenségének megállapítása és végrehajtás megszüntetése (korlátozása) iránti perek egyes anyagi- és eljárásjogi kérdéseivel foglalkozó joggyakorlat - elemző csoport tevékenységéről (Budapest, 2015. február)

tartozó érvénytelenségi perek.

A jogalkotó az egységes jogalkalmazás biztosítása érdekében az 1952-es Pp.-t 2017. január 1-jével ¹⁹ a 370/B.§-al kiegészítette, és a párhuzamos perindítás lehetőségét a hatályba lépését követően indított perek tekintetében, az alábbiak szerint megszüntette.

A hatályba lépést követően indult végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránti perekre előírta, hogy amennyiben az adós a 369. § a) pontjában foglaltakra, érvénytelenségre alapítva hivatkozik, ebben a perben a végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt szerződés vagy végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat esetén az annak alapjául szolgáló szerződés érvénytelensége tárgyában is keresetet kell előterjesztenie. A kereset érdemi elbírálásához valamennyi szerződő fél perbe állítását kötelezővé tette. ²⁰ Az 1952-es Pp. 370/B. §(2) bekezdése a bíróság részére hiánypótlási kötelezettséget írt elő, aminek elmulasztása a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítást, vagy a per megszüntetését, illetve tárgyi keresethalmazat esetén a kereseti kérelem figyelmen kívül hagyását eredményezte.

A párhuzamosan folyamatban lévő eljárásokra a végrehajtás megszüntetése iránti per felfüggesztését írta elő, ha az érvénytelenségi pert korábban indították, vagy a felperesek személye a két perben különbözött egymástól.²¹

Amennyiben a felperes az 1952-es Pp. 370/B.§ (1) bekezdésében rögzített feltételeknek megfelelő végrehajtás megszüntetése iránti per folyamatban léte alatt, az alapul szolgáló szerződés érvénytelensége tárgyában keresetlevelet nyújtott be, a bíróság a Pp. 130.§ (1) bekezdés d) pontjára - perfüggőség - hivatkozással a keresetlevelet elutasította. ²²

A Pp. a végrehajtási perbe integrált érvénytelenségi per öszvérmegoldását nem vette át. Az

¹⁹ 2016. évi CLVIII. törvény a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény és egyes törvények eljárásjogi kérdésekkel összefüggő módosításáról 4.§

²⁰ 1952-es Pp. 370/B.§ (1), (3) bekezdés

²¹ 1952-es Pp.370/B.§ (5) bek.

²² 1952-es Pp.130.§ (4) bek.

1952-es Pp.369.§ a) pontjára alapított végrehajtás megszüntetése iránti pert pedig „számúzte” a jogrendszerből. Az adósok a Pp. hatályba lépése óta kizárólag az általános szabályok szerint - a szerződés érvénytelenségének, illetve létre nem jöttének megállapítása iránt - indított perben kérhetik annak megállapítását, hogy a végrehajtást kérő követelése érvényesen nem jött létre. Ha az adós keresetének a polgári vagy munkaügyi perben eljáró bíróság helyt ad, az eljárás megszüntetésére vagy korlátozására a Vht. 56.§-a alapján kerülhet sor.

A jogkereső állampolgárokat a jogszabályváltozás miatt számottevő hátrány nem éri. A bíróság a Pp.129.§-a ²³ alapján - szemben az 1952-es Pp.-vel, ami kizárólag a végrehajtási perekben biztosított lehetőséget a végrehajtás felfüggesztésére - bármilyen pertípusban felfüggesztheti a folyamatban lévő végrehajtási eljárást, ha a per tárgya a végrehajtandó követelés vagy az annak alapjául szolgáló jogviszony. Az adós pernyertessége esetén a végrehajtást fogatosító bíróságtól, a Vht. 56.§ (1) bekezdés b) pontja alapján kérheti a végrehajtás megszüntetését vagy korlátozását.

A bíróság a korábbiaktól eltérően azonban, az adós kereseti kérelmét már nem soron kívüli eljárásban bírálja el, ami az igényérvényesítés időtartamát megnövelheti. Ez akkor lehet sérelmes az adósra nézve, ha a perbíróság a végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelmét elutasította, és vele szemben a per tartama alatt vagyoncsökkenéssel járó, további végrehajtási cselekményeket fogatosítanak.

A jogalkotó a fentiekén túl a Pp. 528.§ (2) bekezdés a) pontjában rögzítette a követelés, illetve a végrehajtási jog elévülésére alapított perindítási okot is. Ez nem tekinthető újdonságnak, hiszen az elévülésre alapítottan kezdeményezett végrehajtás megszüntetése iránti pert a bírói gyakorlat (pl.: BH.2009.113., BH.2014.151.) az 1952-es Pp. kifejezett rendelkezése hiányában eddig is ismerte.

²³ Ha végrehajtás van folyamatban, és a végrehajtás tárgyul szolgáló követelés vagy az annak alapjául szolgáló jogviszony a per tárgya, a bíróság a végrehajtást a per jogerős befejezéséig felfüggesztheti. A felfüggesztés tárgyában hozott határozat ellen külön fellebbezésnek van helye.

2. A végrehajtási igényper (Pp. 538-550.§)

Végrehajtási eljárásban lefoglalni csak az adós tulajdonában lévő vagyontárgyat, illetve az adós őrizetében lévő olyan dolgot lehet, melyről valószínűsíthető, hogy az adós tulajdonában áll. A végrehajtó tehát nem folytat le bizonyítási eljárást, ezáltal olyan vagyontárgyakat is lefoglalhat, melyek nem az adós tulajdonát képezik, de mivel az adós birtokában vannak, vélelmezi az adós tulajdonjogát.

Amennyiben *harmadik személy* (közös tulajdon esetén bármelyik tulajdonostárs) a lefoglalt vagyontárgyra tulajdonjoga vagy más olyan joga alapján tart igényt, amely a végrehajtás során történő értékesítés akadályos, a vagyontárgy foglalás alóli feloldása iránt végrehajtási igényperrel indíthat a *végrehajtást kérő* (több végrehajtást kérő esetén valamennyi) *ellen*.

Megjegyzést érdemel, hogy a Vht. is említést tesz az igényper lehetőségéről egy konkrét esetben, a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összegre vonatkozó végrehajtás kapcsán, nevezetesen a *nem adós számlatulajdonos a végrehajtást kérő ellen* az igényperre vonatkozó szabályok szerint perrel indíthat a végrehajtást foganatosító hatóság rendelkezése alapján a számláról leemelt, őt illető pénzeszegek visszafizetése iránt. (Vht. 79/C § (3) bek.)

Halasztó hatályú az értékesítésre az igényper, ha azt az ingó dolog lefoglalásától, ill. a végrehajtási jog ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzéséről szóló határozat végrehajtó részére való kézbesítésétől számított 8 napon belül megindítják.

A perre kizárólag az a bíróság illetékes, amelyiknek a területén a foglalás történt, ingatlanigényperre kizárólag az ingatlan fekvése szerinti bíróság illetékes.

(Az ingatlanigényperre vonatkozó illetékességi rendelkezés az 1952-es Pp.-ben nem szerepelt, az akkori gyakorlat szerint ingatlannál az ingatlanügyi hatóság székhelye, ingóságánál a foglalási jegyzőkönyv készítésének helye szerint illetékes bíróság járt el.)

A kereset teljesítése esetén a bíróság a vagyontárgyat a foglalás alól feloldja, ha a vagyontárgyat már értékesítették, a vételárnak megfelelő összeget kell a felperes részére megfizetni. A foglalás hatályát nem érinti, ha a pert a haszonélvező indította, de a vagyontárgyat értékesíteni csak a haszonélvezet megszűnése után lehet. A végrehajtást kérőt csak akkor lehet elsőfokú perköltségben marasztalni, ha a foglalásnál jelen volt és rosszhiszemű magatartást tanúsított.

A perben felperes az igénylő, aki a lefoglalt dologra tulajdonjoga, vagy más olyan joga alapján tart igényt, ami az értékesítésnek akadálya. Közös tulajdonban álló vagyontárgy lefoglalása esetén bármelyik tulajdonostárs önálló perindítási joggal bír. Kivételesen adós is lehet felperes, mégpedig két esetben egyrészt, ha az adós tartozása miatt foganatosított végrehajtás során a házastársa (aki a közös vagyomból rá eső rész erejéig felel a másik házastárs tartozásaiért) különvagyonába tartozó vagyontárgyat foglalnak le, ez esetben a házastárs, aki a rá eső közös vagyoni hányad erejéig az adóssal egy sorban felel, igénypert indíthat a különvagyonba tartozó vagyontárgyak foglalásának feloldása iránt. Másrészt pedig az az örökös, aki a hagyatéki tartozásokért csak a hagyatéki vagyontárgyakkal felel és a végrehajtó egyéb vagyontárgyait is lefoglalja, ezek foglalásának feloldása iránt igénypert indíthat.

Az igénypert a végrehajtást kérő ellen kell megindítani, ha több végrehajtást kérő követelésével összefüggésben foglalták le a vagyontárgyat, a pert mindegyik végrehajtást kérő ellen meg kell indítani. Ha a lefoglalt vagyontárgy a végrehajtást kérő és az adós közös tulajdonában áll, a pert mindkettőjük ellen meg kell indítani, a házastársi vagyonközösségi igénypert az adós (az igénylő felperes házastársa) ellen is meg kell indítani.

3. A foglalás tűrése iránti per (Pp. 551-552.§)

Az adós tulajdonában, de harmadik személy birtokában lévő ingóság lefoglalásának tűrése iránt indíthat pert a *végrehajtást kérő a harmadik személy ellen.*

A Vht. 107-109. § alapján a végrehajtási eljárás során, amennyiben valószínű, hogy az adós tulajdonában levő ingóság a feleken kívül álló harmadik személynél van, a végrehajtó a

harmadik személyt nyilatkozattételre hívja fel, és a harmadik személy a felhívás kézbesítésétől számított nyolc napon belül köteles a végrehajtóval közölni, hogy nála van-e a szóban forgó ingóság, és ha igen mely jogcímen, elismeri-e az adósnak a szóban forgó ingóságra vonatkozó tulajdonjogát, valamint tart-e valaki igényt az ingóságra, és ha igen, milyen jogcímen. A végrehajtó köteles a harmadik személyt a felhívásban figyelmeztetni a mulasztás következményeire, így a foglalás túrése iránti perindítás lehetőségére, illetve ha az adós tulajdonjogát rosszhiszeműen nem ismeri el, az ingóságot a felhívás után gondosan nem őrzi meg, vagy a foglalást megghiúsítja, a polgári jog szabályai szerint felel az ebből eredő károkért és költségekért.

Ha a harmadik személy elismerte, hogy a nála levő ingóság az adós tulajdonában van, a végrehajtó az ingóságot a helyszínen lefoglalja. Ellenkező esetben a végrehajtást kérő számára megnyílik a foglalás túrése iránti per megindításának lehetősége.

Foglalás túrése iránti per csak ingóság foglalása érdekében indítható, ingatlan lefoglalása érdekében nem.

A foglalás túrése iránti per az igényper tükörképének tekinthető. Az igényperben a „dolog birtokosa” a felperes és a végrehajtást kérő az alperes, a kereseti kérelem a foglalás feloldására irányul, a foglalás túrése iránti perben mindez megfordítva igaz.²⁴

A Pp. két speciális szabálytól eltekintve nem tartalmaz különös rendelkezéseket a foglalás túrései iránti perre, azonban viszontkeresetnek nincs helye, és a perköltség viselésének szabályai is eltérnek az általános szabályoktól.

A viszontkereset kizárása több okból is logikus, egyrészt az eljárás gyorsítása végett, másrészt mivel az ingó dolog az adós tulajdona, ezért a birtokviszony a végrehajtás szempontjából irreleváns. A perköltségviselés tekintetében pedig elmondható, hogy a harmadik személy (alperes) ha elmulasztja a nyilatkozattételt és emiatt kerül sor a perre, pernyertességtől függetlenül, mivel a nyilatkozattételkor nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában

²⁴ Németh János - Kiss Daisy (szerk.): A polgári perrendtartás magyarázata, Complex, Budapest, 2007. 2231.o

elvárható, köteles viselni a perköltségeket.

4. A követelés behajtása iránti per (Pp. 553-554.§)

A végrehajtást kérő az adóst harmadik személlyel szemben megillető követelés behajtása iránt indíthat pert a *harmadik személy ellen*.

A Vht. 110-113. § alapján, ha az adósnak harmadik személlyel szemben követelése van, illetve az adós harmadik személlyel olyan szerződést kötött, amelyből később követelése keletkezik, a végrehajtó a követelést lefoglalhatja, valamint a harmadik személyt nyilatkozattételre hívja fel. Az adósnak tartozó harmadik személy a felhívás kézhezvételétől számított nyolc napon belül nyilatkozatot tesz arról, hogy elismeri-e a szóban forgó követelést, illetve szerződést, a követelés mikor esedékes, valamint tart-e valaki igényt a követelésre és ha igen, milyen jogcímen. A végrehajtó ez esetben is a felhívásban figyelmezteti a címzettet a mulasztás következményeire, így a követelés behajtása iránti perindítás lehetőségére is. A felhívás kézbesítését követően az adósnak tartozó harmadik személy a követelés tárgyát köteles gondosan megőrizni, azt senkinek nem adhatja ki, ha a követelést, illetve szerződés fennállását nem vitatja, köteles a pénzüsszeget a végrehajtó letéti számlájára befizetni, illetve ingó dolgot bírósági letétbe helyezni.

Ha a harmadik személy a követelést bárkinek - a végrehajtó és a bíróság kivételével - kiadja, a végrehajtást kérővel szemben a követelés összegéig felelősséggel tartozik. (Természetesen ha a végrehajtást kérő követelése alacsonyabb az adós követelésénél, a harmadik személy a kisebb összeg erejéig felel.) Amennyiben az adósnak tartozó harmadik személy a nyilatkozattételt, vagy a végrehajtó, illetve bíróság számára történő kiadást elmulasztja, a végrehajtást kérő követelés behajtása iránti pert indíthat ellene.

Tehát ismét a végrehajtást kérő és a harmadik személy kerülnek a fél pozíciójába.

A perbeli eljárási cselekmények vonatkozásában a speciális szabályok megegyeznek a foglalás tūrése iránti pernél ismertetett szabályokkal (vizontkereset tilalma, perköltségviselés)

5. A zálogjogosult végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás engedélyezése iránti per (Pp. 555-561.§)

Gyakran fordul elő, hogy a végrehajtó az ingó vagy ingatlan foglalásakor tudomást szerez arról, hogy az adott vagyontárgyon a végrehajtást kérő személyétől eltérő, harmadik személynek zálogjoga (jelzálogjoga, önálló zálogjoga) áll fenn.

A zálogjogosult helyzete azért speciális a végrehajtás során, mivel az ingó zálogtárgy értékesítését követően, az így befolyt összeget a végrehajtás költségeinek levonása után elsősorban a zálogjoggal biztosított követelés kielégítésére kell fordítani. Ezen túlmenően ingatlan, vízi vagy légi jármű értékesítéséből befolyt összegből jelzálogjoggal biztosított követelést is ki kell elégíteni, ezen követelés a rangsorban a tartásdíj, munkabér és azzal egy tekintet alá eső járandóság után, meglehetősen jó pozícióban szerepel.

Ilyen esetben a Vht. 114. § (2) bekezdése, és a 140.§ (6) bekezdése alapján a végrehajtó haladéktalanul tájékoztatja a zálogjog jogosultját arról, hogy a folyó végrehajtási eljárásban 15 munkanapos határidővel érvényesítheti a zálogjogból fakadó igényét, és ezzel bekapcsolódhat a végrehajtási eljárásba. Ha a kérelmet a zálogjogosult a végrehajtónál előterjeszti, a végrehajtó a kérelmet haladéktalanul, de legkésőbb annak kézhezvételét követő munkanapon továbbítja a végrehajtást fogatosító bíróságnak. A bíróság a kérelmet az adósnak és a végrehajtást kérőnek azzal a felhívással kézbesíti, hogy 8 napon belül nyilatkozzon arról, hogy a zálogjoggal biztosított követelés jogalapját - önálló zálogjog esetén a jogalapot - és összecszerűségét elismeri-e, illetőleg milyen összegben ismeri el. Az adós és végrehajtást kérő elismerése esetén a végrehajtást fogatosító bíróság megállapítja a kielégítési jog megnyíltát, és engedélyezi a zálogjogosult bekapcsolódását. A zálogjogosult végrehajtásba történő bekapcsolódásának eldöntése főszabály szerint nemperes útra tartozik.

Ha az adós, vagy a végrehajtást kérő a jogalapot és az összecszerűséget vitatja, és állítását valószínűsítette, a zálogjogosult kérelmét a bíróság végzéssel elutasítja, és a bekapcsolódásra már csak a bekapcsolódás iránti perben van lehetőség. Viszont ha a jogalapot illetve

összecszerűséget közokiratba foglalták, a törvény zárja ki annak lehetőségét, hogy bárki vitassa.

Az elutasító döntés jogerőre emelkedését követően a zálogjogosult pert indíthat a végrehajtási eljárásba bekapcsolódás engedélyezése érdekében. Alperesi pozícióban akár az adós, akár a végrehajtást kérő állhat, attól függően melyikük vitatja a zálogjogosult jogát. Az is előfordulhat, hogy a zálogjogosult jogát akár mindketten vitatják, és mindketten valószínűsítik állításukat.

E perre a bekapcsolódás tárgyában korábban peren kívül eljáró végrehajtást fogantató bírósággal azonos bíróság kizárólagosan illetékes és soron kívül jár el.

IV. Összegzés

„Minden ítélet annyit ér, amennyit betartanak belőle.” Ez köztudomású tény, vitathatatlan, hogy a bírósági végrehajtás a jogbiztonság egyik alapköve.²⁵

A bevezetésben is utaltam arra, hogy alapvető alkotmányos érdek a bírósági határozatok tiszteletben tartása és végrehajtása és minden eljárásban alapvető követelmény a jogorvoslatihoz való jog érvényesülése.

Tanulmányom célja a bírósági végrehajtás jogorvoslati rendszerének bemutatása volt. Részletesebben tértem ki a polgári perrendtartásban megtalálható peres jogorvoslatokra, a végrehajtási perekre, azok közül is a leggyakrabban előforduló végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránti perekre, felvázolva a régi és az új Pp. közötti szabályozás különbségeit. Az egyéb végrehajtási perek is ismertetésre kerültek, azokra vonatkozóan az Új Pp. lényegében egyezik a korábbi szabályozással.

²⁵ Dr. Pataki János István: A bírósági végrehajtási törvény (Vht.) 2012. évi jelentősebb változásairól

[http://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/pataki_janos_istvan_a_vht_2012_evi_valtozasairol\[jogi_forum\].pdf](http://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/pataki_janos_istvan_a_vht_2012_evi_valtozasairol[jogi_forum].pdf)

A polgári perrendtartásban megtalálható perek jogorvoslatot nyújtanak azok számára, akik a végrehajtási nemperes eljárás keretei között nem találnak megoldást problémájukra. A sérelmet szenvedett személy ezekben a peres eljárásokban nem csupán az adós lehet, hanem például a végrehajtási igényperben egy olyan harmadik személy, aki a végrehajtási eljárásban félként nem vett részt. A peres eljárásban széleskörű bizonyítás folytatható le, szemben a végrehajtási nemperes eljárással, ahol főszabály szerint bizonyításnak helye nincs.

Felhasznált irodalom jegyzéke

- Frank Ignác: A közigazság törvénye Magyarhonban. Második Rész I.darab. Buda, 1986., 277.
- Gyekiczky Tamás (szerk): A bírósági végrehajtás magyarázata, Complex, Budapest, 2009.
- Kiss Nikolett, Osztovits András, Pomeisl András, Villám Krisztián: A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII.törvény nagykommentárja, OPTEN Informatikai Kft. 2015.
- Wopera Zsuzsa : Polgári perjog különös rész ,KJK-KERSZÖV, Budapest, 2005.
- Király Lilla: Bírósági végrehajtás Magyarországon és az Európai Unióban, Pécs, 2015
- Pestovics Ilona (szerk.): A végrehajtás folytán indult bírósági peres és nemperes eljárások gyakorlatáról, OITH Személyzeti és Oktatási Főosztály, Budapest, 2000.
- Németh János - Kiss Daisy (szerk.): A polgári perrendtartás magyarázata, Complex, Budapest, 2007.

Felhasznált internetes források

- Dr. Gyurik Anita: A végrehajtási kifogás, különös tekintettel a becsérték, a díjjegyzék és a felosztási terv kapcsán előterjesztett végrehajtási kifogások bírósági gyakorlata
[http://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/gyurik_anita_vegrehajtasi_kifogas_birosagi_gyakorlata\[jogi_forum\].pdf](http://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/gyurik_anita_vegrehajtasi_kifogas_birosagi_gyakorlata[jogi_forum].pdf). 2020.01.11.
- Németh Zoltán György: A jogorvoslathoz való jog érvényesülése a végrehajtási eljárásban
http://debrecenijogimuhely.hu/archivum/1_2011/jogorvoslathoz_valo_jog/.pdf
2020.01.11.
- Dr. Pataki János István: A bírósági végrehajtási törvény (Vht.) 2012. évi jelentősebb változásairól
[http://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/pataki_janos_istvan_a_vht_2012_evi_valtozasairol\[jogi_forum\].pdf](http://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/pataki_janos_istvan_a_vht_2012_evi_valtozasairol[jogi_forum].pdf) 2020.01.11.

Bíróági döntések

- EBH2008/1785.I.
- LB-H-PJ-2008-32.
- FIT-H-PJ-2007-336
- alkotmánybíróság 1/1994 (I.7.) számú határozata
- BH 2015.102
- BH 2009.113
- BH 2014.151

Felhasznált jogszabályok jegyzéke

- Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (7)
- 1959. évi IV. törvény a polgári törvénykönyvről
- 2013. évi V. törvény a polgári törvénykönyvről
- 1979. évi 18. tvr. a bírósági végrehajtásról
- 1994. évi LIII. törvény a bírósági végrehajtásról
- 1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról
- 1990. évi XCIII. törvény az illetékekről
- 1997. évi CXLI. törvény az ingatlan nyilvántartásról
- 1991. évi II. törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról
- 1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről
- 2009. évi L. törvény a fizetési meghagyásos eljárásról szóló
- 2011. évi CLXXX törvény a bírósági végrehajtással kapcsolatos egyéb igazságügyi tárgyú törvények módosításáról
- 2011. évi CLXXX törvény a bírósági végrehajtással kapcsolatos egyéb igazságügyi tárgyú törvények módosításáról 36. §-ához fűzött indokolása, 61. §-ához fűzött indokolása
- 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról
- 2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról
- 2016. évi CLVIII. törvény a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény és egyes törvények eljárásjogi kérdésekkel összefüggő módosításáról-

- 2017. évi I. törvény a közigazgatási perrendtartásról